

Bi bili pripravljene razgaliti svojo zasebnost za tečaj joge?

Inšpektorji preverjajo zbiranje podatkov z vprašalniki v dnevnem centru aktivnosti za starejše

Petra Mlakar

Ljubljana – Koliko otrok, vnukov, pravnukov imate? Ste bili v zadnjem času v večjih konfliktih s katerim od članov družine? Ali ste bili kdaj napadeni, zmerjani, tepeni, nadlegovani ali kako drugače žrtev nasilnega dejanja? Kako pogosto se morate zaradi pomanjkanja denarja omejevati pri nakupu hrane, obleke in obutve, izdatkih za počitnice, rekreacijo, šport, kulturo in zabavo? To je le nekaj vprašanj iz obsežnega vprašalnika, ki ga je v izpolnjevanje prejela naša bralka (podatke hranimo v uredništvu), ki se je hotela priključiti vadbi joge v enem od ljubljanskih dnevnih centrov aktivnosti za starejše. »So ljudje, ki vedo kaj od tega, ni pa nikogar, ki bi o meni vedel vse, kar zahteva vprašalnik,« je še dodala.

Podatkov zase ne potrebujejo

V dnevnem centru aktivnosti, lokacij je več, delujejo pa pod okriljem Mesetne zveze upokojencev Ljubljana, so nam pojasnili, da z vprašalnikom le izpolnjujejo zahteve ministrstva za delo, ki sofinancira njihove programe. To je res, pravijo na ministrstvu in pojasnjujejo, da morajo skupaj z Inštitutom RS za socialno varstvo oceniti, ali programi, katerim dajejo denar, dosegajo svoje cilje. A anketiranci bi morali vedeti, da je reševanje vprašalnikov anonimno in prostovoljno. Tudi na inštitutu zagovarjajo,

da v obdelavo prejmejo anonimne vprašalnike s šiframi. Kot kaže, gre za nerodnosti, a da bi izključili zlorabe osebnih podatkov, so primer vzeli pod drobnogled tudi v uradu informacijske pooblaščenke in sprožili inšpekcijski nadzor.

Ministrstvo za delo, družino in socialne zadeve je programu dnevnega centra za starejše namenilo lani in letos skupno več kot 36.821 evrov. Kot pravi vodja programa Katja Krivec, za svoje potrebe delovanja potrebujejo le ime in priimek ter kontaktno številko udeleženca dejavnosti. Sama se zaveda in je ministrstvo že opozorila, da vprašalnik ni primeren za njihove članke, saj se ga zaradi obsežnosti in skorajda intimnih vprašanj ustrašijo. A ministrstvu in inštitutu morajo priskrbeti podatke za ocenjevanje, ali program dosega svoje cilje. Krivčeva še zagotavlja, da prvo stran vloge z osebnimi podatki, ki je pripeta vprašalniku, v centru zadržijo, medtem ko izpolnjen vprašalnik, opremljen le s šifro, pošljejo inštitutu. Takšnega, torej anonimnega in opremljenega le s šifro, na inštitutu obdelajo in ga vrnejo centru, pojasnjuje direktorica Inštituta za socialno varstvo mag. Barbara Kopal Tomc.

Vprašalnik za oceno učinkov programa

Vprašalniki za evalvacijo ob vstopu in izstopu iz programa se uporabljajo pri javnih socialnovarstvenih programih, ki jih sofinancira ministrstvo, so nam pojasnili na ministrstvu za delo,

družino in socialne zadeve. Izvajalci programov morajo zagotoviti določene podatke za oceno kakovosti programa. »Ker so programi v prvi vrsti namenjeni uporabnikom (izboljšanje njihovega položaja, reševanje krize ipd.), je pomembno, da dajo povratno informacijo, s pomočjo katere lahko ocenimo doseganje ciljev programa.« A dodajajo, da bi lahko izpolnjevalci določena vprašanja po lastni presoji tudi izpustili. »Redni uporabniki dnevnega centra naj bi izpolnili vse podatke v vprašalnikih ali pa večino, tisti, ki pa se udeležujejo zgolj nekaterih aktivnosti, pa zgolj vprašanje ali dve o zadovoljstvu.«

Vsekakor je takšno zbiranje podatkov za vpis v tečaj joge prekomerno, pojasnjuje vodja nadzornikov v uradu informacijske pooblaščenke Jože Bogataj. Ko posameznik nekomu daje osebne podatke, mora vedeti, kakšen je namen zbiranja in kdo, z nazivom in naslovom, je njihov upravljalca, kar pa je na omenjenem vprašalniku zapisano pomanjkljivo. Če je vprašalnik namenjen raziskovanju, bi moral biti anonimen in fizično ločen od drugih osebnih podatkov. Sicer pa bi morebitne kršitve zakonodaje pokazal inšpekcijski nadzor.

Kopal-Tomčeva pa je še dodala, da bodo letos vprašalnike za evalvacijo socialnovarstvenih programov prenovili. Kako obsežen bo novi vprašalnik, je težko napovedati, pravi, saj je to odvisno od kriterijev, ki jih bo meril.